

Blod fra endetarmen, en knude ved analåbningen eller ændret afføringsmønster – og pludselig melder tanken sig: *kan det være kræft?* Det er et helt naturligt spørgsmål, og du er langt fra den eneste, der søger svar på det. På denne side gennemgår speciallæge Dr. Bahir Hadi, hvad der typisk skiller **hæmorider** fra **tarmkræft**, og hvornår du bør lade dig undersøge.

Kort svar: I langt de fleste tilfælde er årsagen hæmorider. Men fordi symptomerne kan overlappe, bør **blødning fra endetarmen aldrig ignoreres** – især hvis du er over 50 år, har ændret afføringsmønster i mere end 3-4 uger, eller har uforklaret vægttab.

De vigtigste forskelle

Symptom	Taler for hæmorider	Taler for tarmkræft
Blodets farve	Frisk, lyserødt – på papiret eller dryp i kummen	Mørkere, blandet med afføringen
Smerter	Svie/kløe ved analåbning, værst ved toiletbesøg	Ofte ingen smerter – eller diffuse mavesmerter
Knude	Blød, øm bule lige ved analåbningen, ofte forbigående	Ikke synlig udvendigt; mærkes evt. ved rektaleksploration
Afføringsmønster	Uændret eller <u>forstoppelse</u>	Vedvarende ændring: tyndere afføring, hyppigere/sjældnere, falsk afføringstrang
Vægttab og træthed	Sjældent	Ofte ved fremskreden sygdom
Alder	Alle aldre, hyppigt 30-60 år	Risikoen stiger markant efter 50 år

Husk: **du kan have begge dele samtidig**. Hæmorider udelukker ikke kræft. Derfor er det altid lægens job – ikke patientens – at afgøre årsagen.

Hvad er hæmorider?

Hæmorider er hævede blodkar i eller omkring endetarmen, som kan ligne små åreknuder. De er meget almindelige: op mod hver anden voksen får dem på et tidspunkt.

Typiske symptomer:

- **Frisk, lyst blod** på papiret eller i kummen efter toiletbesøg.
- **Kløe, svie eller hævelse** ved analåbningen.
- **En blød bule**, der kan komme og gå – især ved forstoppelse, graviditet eller stillesiddende arbejde.

De fleste hæmorider svinder med kost, vand og motion. Når de ikke gør, kan vi tilbyde skånsom behandling – fra McGivney-elastikbehandling til kirurgisk fjernelse.

Hvad er tarmkræft – og hvilke symptomer skal du være opmærksom på?

Tarmkræft (kolorektal cancer) er den 3. hyppigste kræftform i Danmark. Den udvikler sig oftest langsomt fra godartede tarpolypper, som over år kan blive maligne. **Symptomer du ikke må overse:**

- **Blod i afføringen** – især mørkt blod eller blod blandet med afføringen.
- **Vedvarende ændring i afføringsmønster** (>3-4 uger): tyndere afføring, diarré, forstoppelse eller skiftevis.
- **Følelse af ufuldstændig tømning** efter toiletbesøg.
- **Uforklaret vægttab, træthed eller blodmangel**.
- **Mavesmerter eller oppustethed**, der ikke går væk.

Vigtigt: Tarmkræft kan være helt **uden smerter** i tidlige stadier. Det er netop derfor symptomet "harmløst blod på papiret" skal tages alvorligt og udredes med en koloskopi, når lægen vurderer det indiceret.

Hvornår skal du kontakte lægen?

Kontakt egen læge **uden tøven**, hvis du har et eller flere af følgende:

- Du er **over 50 år** og har blod i afføringen.
- Du har **ændret afføringsmønster** i mere end **3-4 uger**.
- Du har **uforklaret vægttab** eller **træthed** sammen med mavetarm-symptomer.
- Du har **familiær disposition** (forældre eller søskende med tarmkræft).
- Symptomerne er **kommet tilbage** efter tidligere behandling for hæmorider.

Du kan også kontakte klinikken direkte for en tid. Med henvisning fra egen læge er undersøgelse og behandling **gratis under sygesikringen**.

Hvordan stilles diagnosen?

Hos kirurgen vil udredningen typisk omfatte:

1. **Klinisk undersøgelse** – inspektion og rektaleksploration. Mange hæmorider kan ses og mærkes umiddelbart.
2. **Anoskopi/proktoskopi** – kort kikkertundersøgelse af de nederste 5-10 cm.
3. **Koloskopi** – fuld kikkertundersøgelse af tyktarmen, hvis der er mistanke om kræft, polypper eller inflammatorisk tarmsygdom. Eventuelle polypper kan fjernes under undersøgelsen.

Ventetiden for koloskopi ved **begrundet mistanke om kræft** er højst 7-10 hverdage i kræftpakkeforløb.

Læs videre

- [Blødning fra endetarmen – komplet guide](#)
- [Hæmorider – symptomer og behandling](#)
- [Tarmkræft – symptomer og udredning](#)
- [Tarmpolypper – forstadier til kræft](#)
- [Koloskopi – sådan foregår det](#)